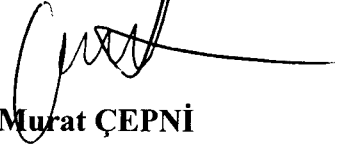

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Özellikle OHAL döneminden itibaren cezaevlerinde, işkence, kötü muamele ve hak ihlallerinin artması nedeniyle mahpuslar, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, Anayasa ve yasalarla güvence altına alınmış haklarına ulaşmak için açlık grevlerine ve ölüm oruçlarına başlamaya mecbur kalmaktadırlar. Covid-19 salgınının yaşandığı bu dönemde de açlık grevi yapan mahpuslar oldukça büyük risk altında bulunmaktadır. Devlet; yaşam hakkını, temel hak ve özgürlükleri, insan onurunu, kişinin vücut bütünlüğünü, sağlığını, psikolojik iyiliğini korumakla yükümlüdür. Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde kalmakta olan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmedilmiş Didem Akman, cezaevinde yaşadığı hak ihlalleri nedeniyle ve ağırlaştırılmış müebbet infaz koşullarındaki rejimin iyileştirilerek insani koşullara uyum sağlanması, tutuklandığı 2008 yılında 2016 yılına kadar kaldığı Sincan Kadın Kapalı Cezaevine sevkinin yapılması talepleri ile 19 Şubat 2020 tarihinde ölüm orucuna başlamıştır.

Didem Akman'ın Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde 4 yıldır kaldığı hücre, ağırlaştırılmış müebbet infaz rejimine tabi mahpuslar için dizayn edilmiş tekli koşullardan farklı olarak 20 günle sınırlı disiplin cezaları için inşa edilmiştir. Ancak kendisinden; bakımsız, altyapı sorunları mevcut, çok küçük, hareket alanı bulunmayan disiplin hücresinde ömrünü geçirmesi istenmektedir. Hücrenin kapısı havalandırmaya açılmamaktadır. Disiplin cezalarına özgü hücre tipi olarak inşa edildiğinden mutfak bölümü yoktur. Günlük ihtiyaçlarını insani koşullarda karşılayamamaktadır. Aynı alanda bulunan diğer 8 boş hücreye salgın hastalıklara ilişkin tedbirler, disiplin cezaları vs. nedeniyle sık sık kişilerin getirilip götürülmesinden dolayı sürekli gürültü yaşanmaktadır. Bu da uyku bozukluğuna, okuma, çalışma, dinlenme vs. saatlerinin bozulmasına neden olmaktadır. Günde yalnızca 1 saat süre ile havalandırma alanına çıkabilmektedir. Astım ve alerji hastasıdır. Yeterli miktarda güneş ve hava alımı yapamaması sağlık sorunlarını arttırmıştır. Mahpuslara tanınan sohbet hakkından faydalandırılmamaktadır. Görüş ve telefon hakkı 2 haftada 1 olmak üzere yalnızca 1. dereceden yakınları ve vasisi ile

sınırlıdır. Görüş süresi 45 dakikadır. Ölüm orucu sebebi ile elzem olan refakatçi talebi kabul edilmediğinden sağlığı hızla kötüye gitmektedir. Refakatçi talebinin kabulü için tek başına kalamayacağını, hayati riski bulunduğunu gösteren doktor raporu, cezaevi savcısı Murat Kayançiçek tarafından Avukatına şifahi olarak bildirilmiştir. Özel ihtiyaç duyduğu bitkisel çaylar gibi içeceklere erişimi engellenmiş ve kantin ihtiyaçları bile karşılanmamıştır. Ölüm orucundan kaynaklı aşırı derecede zayıflaması sonucunda vücudunda oluşmaya başlayan yaraları engelleyebilmek için ücretini kendisi karşılamak üzere talep ettiği havalı yatak isteği kabul edilmemiştir. Didem Akman, herhangi bir tedavi istememesine rağmen, 2 Eylül 2020 tarihinde Yeşilyurt Devlet hastanesine götürülmüştür. Hastane koşullarında mağduriyetleri de devam etmektedir.

Fiziki ve psikolojik tahribatlara yol açan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan Didem Akman'ın başta ailesiyle görüştürülmesi, temel haklarından yararlandırılması, ağırlaştırılmış infaz rejimine uygun mimarisi bulunan Sincan Kadın Kapalı Cezaevine nakil edilmesi, eyleminin ölümle sonuçlanmaması açısından önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1-Didem Akman'ın ölüm orucuna başlamasına neden olan yaşadığı hak ihlallerinin başında barınma koşullarının yetersizliği gelmektedir. Kaldığı Hücre, Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun madde 38/1-f uyarınca ağırlaştırılmış müebbet infaz rejimine tabi mahpuslar için dizayn edilmiş tekli koğuşlardan farklı olarak disiplin cezaları için inşa edilmiştir. Bakanlığınızın Didem Akman'ın devam eden ölüm orucunu sonlandırılması için bir girişimi olacak mıdır? Kaldığı, insan onuruna yakışmayan koşullara sahip hücreden kaynaklı yaşadığı mağduriyet giderilecek midir?

2-Didem Akman'ın kaldığı Şakran kadın Kapalı Cezaevinde ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazına uygun olarak yapılmış hücreler bulunmamasına karşın, mimar koşulları uygun olan Sincan Kadın Kapalı Cezaevine sevkini yapılmamasının gerekçesi nedir? Didem Akman'ın eyleminin ölümle sonuçlanmaması için Sincan Kadın Kapalı Cezaevine sevkini yapılacaktır mıdır?

3-Pek çok cezaevinde sağlık durumu el vermeyen ağırlaştırılmış müebbet mahpuslarının başka mahpuslarla kalması böylece fiili olarak kendilerine refakat edebilecek birilerinin yanlarında bulunması sağlanmaktadır. Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde Didem Akman'ın bu talebinin geri çevrilmesinin gerekçesi nedir?

4-Didem Akman, bir önceki kaldığı Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde günde 4 saat süreyle havalandırmaya ve haftanın 1 günü kütüphane/spor/kurslara çıkma hakkının bulunduğunu belirtmiştir. Cezaevleri arasında bu konularda neden uygulamalarda farklılıklar mevcuttur? Türkiye genelinde cezaevlerinde uygulamalara ilişkin bir standart getirmeyi düşünmüyor musunuz?

5-Didem Akman, 45 dakikalık görüş hakkının 15 dakikalık kısımlar ile 3 aile bireyine ayrı ayrı yapabilmektedir. Yargıtay'ın söz konusu görüşlerin birlikte de yapılabileceğine ilişkin kararları mevcuttur. Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde İnfaz Hakimliği'nin Yargıtay'ın kararını uygulamayarak, Anayasa'ya aykırı davranmasının gerekçesi nedir?

6-Covit-19 Salgını nedeniyle mahpusları sağlıklarının ciddi risk altında olduğu bir süreçte, Didem Akman'ın kendi rızası dışında müdahale edilip, hastaneye götürülmesinin gerekçesi nedir? Müdahale Bakanlığınız bilgisi dahilinde mi yapılmıştır? Kişinin talebi olmaksızın tıbbi müdahaleye maruz kalması insan hakkı ihlali sayılmaktadır. Bu ihlali yapan görevliler hakkında işlem yapılacak mıdır?

7-Cezaevlerinde yaşanan açlık grevleri ve ölüm oruçlarına yönelik Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Telafisi imkansız yaşam ve sağlık hakkı ihlallerinin yaşanmaması için cezaevlerinin fiziksel koşullarının düzeltilmesi, hak ihlallerinin, kötü muamelelerin, işkencenin önlenmesi için gerekli hukuksal ve idari düzenlemeler yapılacak mıdır? Açlık grevindeki ve ölüm orucundaki mahpuslarla ilgili Türk Tabipler Birliği başta olmak üzere sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılmakta mıdır?

8- Son 10 yılda Türkiye cezaevlerinde kaç mahpus açlık grevi/ölüm orucu eyleminde bulunmuştur? Kaç mahpus bu eylemler sonucunda hayatını kaybetmiştir?